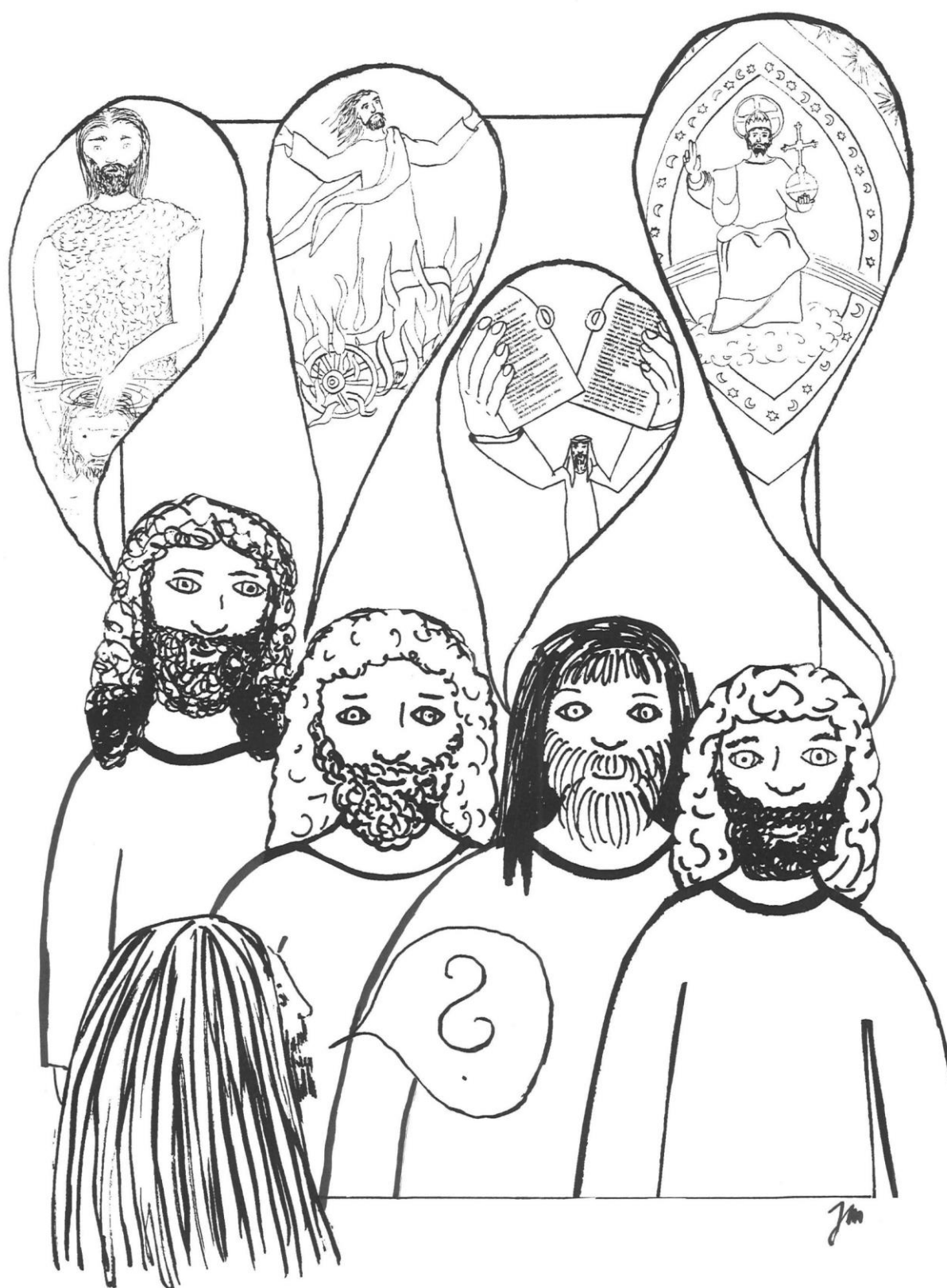

**Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“
Petr odpověděl: „Za Božího Mesiáše!“**

**Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“
Petr odpověděl: „Za Božího Mesiáše!“**

12. NEDĚLE V MEZIDOBÍ CYKLU C

Evangelium (Lk 9,18-24)

Když se Ježíš o samotě modlil a byli s ním jeho učedníci, otázal se jich: „Za koho mě lidé pokládají?“ Odpověděli: „Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní (myslí), že vstal jeden z dávných proroků.“ Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr odpověděl: „Za Božího Mesiáše!“ On jim však důrazně přikázal, aby to nikomu neříkali, a dodal, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen. Všem pak řekl: „Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, den co den bere na sebe svůj kříž a následuje mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, ale kdo svůj život pro mě ztratí, zachrání si ho.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Když se Ježíš o samotě modlil a byli s ním jeho učedníci, otázal se jich: „Za koho mě lidé pokládají?“ Odpověděli: „Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní (myslí), že vstal jeden z dávných proroků.“ Ježíšova modlitba o samotě je častým tématem Lukášova evangelia. A po takové modlitbě se Ježíš učedníků ptá, co si lidé o něm myslí. Tato otázka je zaměřená k tomu, aby se kontrastem zvýraznilo mínění učedníků. Prvním třem výpovědím („Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní myslí, že vstal jeden z dávných proroků“) bylo společné to, že Ježíš byl považován jen za předchůdce očekávaného Mesiáše. Jedni pokládali Krista za zmrtvýchvstalého Jana Křtitele, jak mínil i Herodes (14,2), jiní za Eliáše (byl ve velké úctě, jeho návrat měl předznamenat mesiánskou dobu, viz Mal 4,5n.) anebo za jednoho z proroků, např. za Jeremiáše (kolem jeho postavy a života vznikla spousta legend).

Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr odpověděl: „Za Božího Mesiáše!“ Kristus však se svými otázkami neskončil: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr odpověděl: „Za Božího Mesiáše.“ Není to nic nového, že apoštol Petr vystupuje jako mluvčí všech apoštolů. Otázku klade Ježíš všem učedníkům, ale odpovídá jen jeden - Petr. Vyznává, že Ježíš je Mesiáš, a to je to podstatné a rozhodující. Petrovo vyznání je prvním krokem k poznání Ježíše. Nyní následuje druhý krok – Ježíš je Mesiáš, ale Mesiáš trpící.

On jim však důrazně přikázal, aby to nikomu neříkali, a dodal, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen. Opět se setkáváme s tajemstvím Mesiáše. Apoštolové nemají šířit zvěst o tom, že Ježíš je Zachránce, protože tehdejší očekávání Mesiáše byla příliš „pozemská“

(Mesiáš jako osvoboditel od Římanů a dárce pozemského blahobytu). Ježíš-Mesiáš je však jiný, je „trpící“ – a proto bude možné ho pochopit a přijmout „ve skutečné podobě“ až po kříži.

V této první předpovědi o utrpení se nejprve uvádí, že Ježíš musí jít do Jeruzaléma. Sloveso „muset“ je často synonymem pro Boží vůli – Ježíš musí, protože tak Otec ustanovil. A k naplnění tohoto plánu Bůh používá konkrétní lidi, všechny patřící k duchovním vůdcům Izraele: starší (lidi úctyhodného věku, zkušenosti a zbožnosti), velekněze (patrně se mívá velekněz úřadující a předcházející) a učitele zákona (profesionální vykladači Mojžíšova Zákona). Ježíš podstoupí utrpení a smrt, ale třetího dne vstane z mrtvých.

Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, den co den bere na sebe svůj kříž a následuje mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, ale kdo svůj život pro mě ztratí, zachrání si ho. Ježíšova cesta „kříže“ má být cestou i pro učedníky – proto nyní následují slova o učednících. Jsou to slova týkající se všech učedníků (nejen apoštolů) – proto neurčité zájmeno „kdo, kdokoliv“. Cesta do Jeruzaléma není snadná ani pro Ježíše, ani pro jeho následovníky. Proto stojí hned na začátku pobídky „zapři sám sebe“, kterou můžeme chápat jako zapření „svého já“ („já“, které si chce „zachránit život“, vyhnout se nepříjemnostem kvůli víře).

Výzva „zapři sám sebe“ je velmi podobná druhé výzvě „vezmi svůj kříž“. Kříž není obrazem všech možných životních trampot a problémů: tento význam je běžný v době dnešní, ale ne v novozákonní. Tam je „kříž“ obrazem potupné smrti, vyloučení ze společenství, hanby. Díky Novému zákonu slovo „kříž“ nabývá ještě dalšího významu: přijmout kříž znamená především darovat svůj život a přijmout samotný Kristův úděl. Můžeme tedy shrnout, že „vzít kříž“ znamená snášet „své umírání“ v podobě nepřijetí, pohrdání ze strany okolí, pronásledování, dokonce mučednictví. To vše kvůli Kristu a jeho slovu.

V zásadě tedy vidíme, že slova „vzít na sebe kříž“ a „následovat“ Krista jsou významově prakticky totožná. A protože se jedná o náročnou cestu, je třeba „zapřít sám sebe“, jak se říká na začátku verše. Zachránit život (tj. odmítnout kříž – potupu, pronásledování kvůli evangeliu) znamená vposledku ztratit jej. A ztratit svůj život (tj. následovat Krista i za cenu osobních nevýhod) znamená získat život v plnosti.

Tak jako Ježíš „překvapil“ učedníky jiným pojetím údělu Mesiáše, zrovna tak musel překvapit novým obrazem učednictví. Oni očekávali slávu a triumf, avšak Ježíš zve na cestu kříže. Očekávaná sláva se skutečně dostaví, avšak skrze kříž. A závdavek této slávy se ukazuje na hoře proměnění (Lk 9,28n.). Proměnění má také posílit učedníky, aby nezemdleli na cestě kříže do Jeruzaléma, na cestě následování Krista až do krajnosti.

SHRNUTÍ

Kontrast mezi míněním lidí a vyznáním učedníků (ústy Petra) má zvýraznit pravou identitu Ježíše. Na toto vyznání pak navazuje Petrovo poslání. Petr má být skalou, základem nového společenství (nezapomeňme však, že prapůvodní skalou je Kristus!). Petrovy klíče jsou znamením moci. Vyznání Krista otevírá učedníky pro pochopení pravé tváře tohoto Mesiáše: je to trpící Služebník. Jaké jsou důsledky pro život učedníka? Nekráčej před Kristem (určovat mu „přijatelný osud“), ale za ním.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Kdybychom se dnes zeptali lidí kolem nás, kým je pro ně Ježíš, asi bychom slyšeli: „A kdo to je?“, „Neznám“, „Neotravuj“ a možná by někdo řekl: „Hodný člověk“, „Založil církev“ A kdyby se někdo zeptal nás, co bychom řekli? Co to znamená slovo Mesiáš? To je ten, kdo člověka zachraňuje od zlého a ukazuje mu, co je v životě opravdu důležité a krásné. Mohl by být i pro tebe Ježíš Mesiáš?

Starší:

Představ si, že by ses měl zítra odpoledne setkat s někým, koho si hodně vážíš. Třeba frontman skupiny, kterou máš rád, nebo sportovec, herečka, zpěvačka, kterou obdivuješ. Sešli byste se a ty bys hltal jejich slova, gesta, chování. Všechno, co by dělal a říkal, by pro tebe mělo výjimečný význam. A jak vnímáš to, co udělal a řekl Ježíš? Kým vlastně pro tebe je?

Zkusme si

Mladší

Zkuste přiřadit k biblickým postavám na obrázku jména, případně najít v Bibli příběh těchto postav nebo o nich zjistit nějakou zajímavost.

Starší

Ježíš se učedníků zeptal, za koho ho lidé pokládají. I my si děláme o lidech různé úsudky. Zmýlili jste se někdy úplně v odhadu někoho druhého? Co z toho bylo? Co by asi na tuto otázku odpověděli lidé Ježíši dnes v kostele / na ulici?

